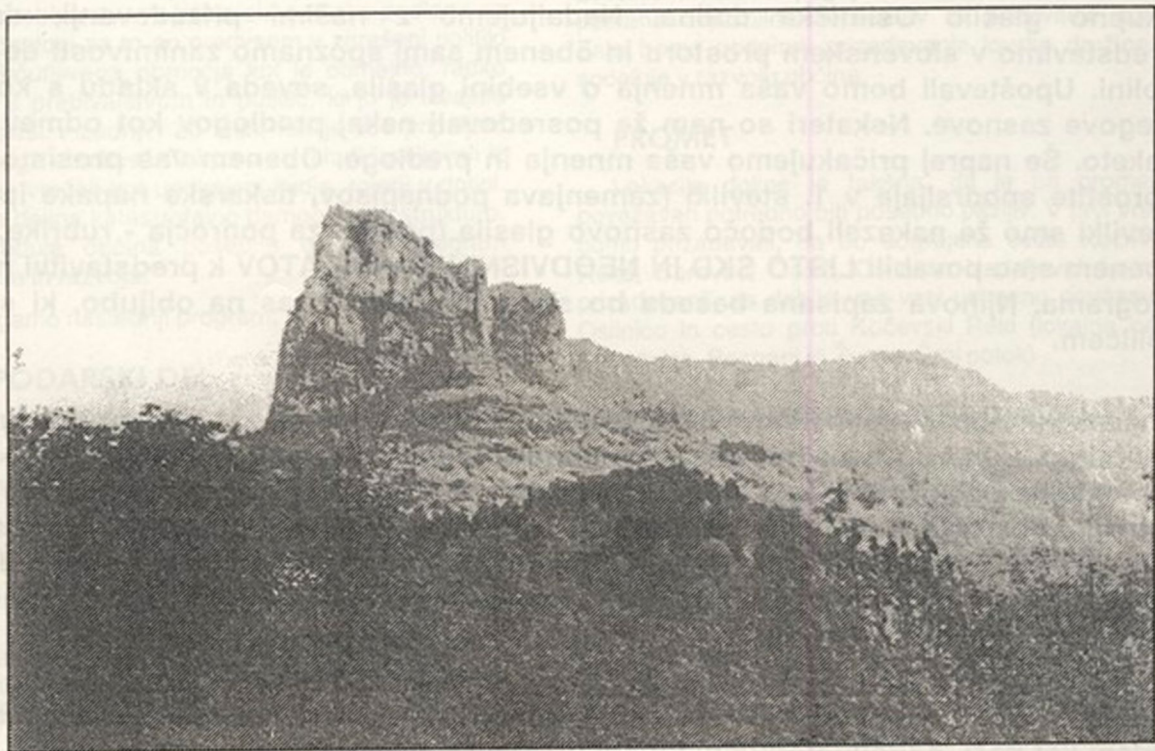

OSILNIŠKA DOLINA

Osilnica, november 1994

Številka 2

Občanke in občani Osilniške doline, pozdravljeni!

Ponovno smo med vami. V rokah imate delček nas in vas, delček naše doline - naše skupno glasilo Osilniška dolina. Nadaljujemo z našimi prizadevanji, da dolino predstavimo v slovenskem prostoru in obenem sami spoznamo zanimivosti dogajanja v dolini. Upoštevali bomo vaša mnenja o vsebini glasila, seveda v skladu s konceptom njegove zasnove. Nekateri so nam že posredovali nekaj predlogov kot odmev na našo anketo. Še naprej pričakujemo vaša mnenja in predloge. Obenem vas prosimo, da nam oprostite spodrsaljaje v 1. številki (zamenjava podnapisov, tiskarske napake ipd.). V tej številki smo že nakazali bodočo zasnovo glasila (posameza področja - rubrike, kotički), obenem smo povabili LISTO SKD IN NEODVISNIH KANDIDATOV k predstavitvi njihovega programa. Njihova zapisana beseda bo spomnila njih in nas na obljubo, ki so jo dali volilcem.

Občanke in občani doline imamo po desetletjih ponovno možnost, da sami krojimo svojo prihodnost. Pri tem nam bo država pomagala, saj se je s tem, ko nam je dala možnost samostojne občine obvezala, da dolino podpre kot demografsko ogroženo, nerazvito in obmejno območje. In tu je možnost, da uresničimo naša hotenja, program razvoja občine. Zato izberite tiste, ki bodo znali v bodoče voditi dolino in občino tako, da bo v dolini več zaposlenih kot danes, da bodo prebivalci samozavestnejši in se v dolino vrne mladost in življenje.

Civilno gibanje za Osilniško dolino bo še naprej pomagalo seveda po svojih močeh, tako ljudem kot naši, ponovno obujeni občini. Vsako rojstvo, tako tudi rojstvo občine, zahteva več pozornosti in dela. In vsi smo ji pripravljeni pomagati po svojih močeh. Delo župana in članov občinskega sveta bo slonelo predvsem na ljudeh - domačinih, ki jih boste izvolili.

Nadaljevali bomo tudi s kulturnim programom, da bi se še bolje spoznali in dolini vrnili njeno živahnost. Morda bomo obudili nekatere običaje, ki jih je bilo v preteklosti veliko? Nekaj prireditev smo vam že namenili in upamo, da se srečamo tudi na naslednjih, ki so še pred nami.

Le še nekaj tednov nas loči od božičnih in novoletnih praznikov. Ko boste ob topli peči v krogu vaših družin praznovali, se vam bomo v mislih pridružili z iskrenimi željami za veliko zdravja in uspehov. Naši občini pa zaželimo - SREČNO!

Predsednica Civilnega gibanja

Ana Ožura-Klun

PROGRAM LISTE SKD IN NEODVISNIH KANDIDATOV

Osilniška dolina je občina. Imamo tisto, kar smo na glas in po tistem želeli. Postali smo odrasli. Pripravili smo program, ki ga bomo uresničili v naslednjem obdobju. Osilniška dolina je bila na poti, da jo preraste gozd, ker prebivalstvo ni imelo ekonomske podlage za obstnek. Razlogi za to so predvsem v zgrešeni politiki do tako občutljivega območja kot je obmejno, redko poseljeno s prebivalstvom in politiki, ki jo je izvajala lokalna oblast v zadnjih 20 letih, kar je vse pripeljalo do "gmotnega uboštva". Tako so se mladi izseljevali iz doline in se vračali kot upokojeni ljudje, rojeni v dolini. Danes ima dolina katastrofalno demografsko strukturo. Zato potrebuje občina posebno občutljiv program revitalizacije in razvoja.

Predlagamo naslednji program:

GOSPODARSKI DEL

Zaradi specifičnosti obstoja prebivalstva v dolini, se občina ne sme enostransko nasloniti na eno vrst gospodarske zaposlitve, ampak na nekaj in to:

a) del obstoječih proizvodnih podjetij (Liv, tekstil) razvijati še naprej, se deloma vezati na strateške partnerje, deloma pa razvijati to industrijo z lastno pametjo;

b) iskati možnost, da s projekti samozaposlitve (mali podjetniki - primer ribogojnica, prevoznništvo, proizvodno obrtništvo) družina postane malo podjetje;

c) razvoj turističnih zmogljivosti, ki bi delovale kot penzioni, povezani v enoten koncept (danes eden že deluje, drugi je v razvoju, prostora je gotovo še za kakšnega).

Pridobiti je potrebno nazaj v občinsko last turistični center na Kolpi. Povezati je potrebno Loško steno in dolino s turistično potjo. Na Loški steni je potrebno zgraditi planinsko kočjo - postojanko. Po hišah (družinah) organizirati apartmaje (soba, WC, tuš) in vse to povezati v enoten koncept turistične ponudbe preko ene ali več turističnih agencij;

d) z izgradnjo ceste (za katero so si prizadevali kandidati z liste) Kočevje, Borovec, Čačič, Osilnica bo zaposlitveno središče Kočevska Reka približano dolini samo na 18 km, kar omogoča dnevno pot v službo in nazaj domov. To bo dodatni vir razvoja doline in zaposlovanja;

e) Navezali bomo stike s kmetijskimi podjetji in proučili katera vrst kmetijske proizvodnje bi bila

smiselna v dolini za namene tržnih viškov in to ponudili prebivalstvo kot dopolnilno zaposlitev družine;

f) dolina in hribi okoli doline so bogati z divjadjo. Lovstvo v takšnih pogojih in v povezavi s turizmom postane dopolnilna zaposlitev za prebivalce doline. Zato bomo podpirali prizadevanja lovske družine da sodeluje v razvoju občine.

PROMET

Lokacija doline je takšna, da je pri prometnih povezavah potrebno biti posebno pazljiv. V prvi vrsti si bomo prizadevali, da bo dograjena cesta Kočevska Reka, Borovec, Čačič, Osilnica. Nadaljevali bomo s prizadevanji, da dobijo vse vasi ustrezno povezavo z Osilnico in cesto proti Kočevski Reki (lokalna cesta Bezgovica, Bezgarji in Žurje, Črni potok)

TELEKOMUNIKACIJSKE POVEZAVE

Poskrbeli bomo, da bo mogoče spremljati program TV Slovenije v vseh naseljih občine. Zagotovila za ureditev tega problema so dana.

ŠOLSTVO

Leta 1857 so naši predniki ustanovili šolo v Osilnici, v letih 1913/14 tudi v Papežih. Bivše vodstvo KS Osilnica je s svojo politiko skoraj pripeljalo do tega, da bi bila šola v Osilnici ukinjen, šola v Bosiljvi Loki pa je bila enostavno prodana. Potrudili se bomo, da bo šola v Osilnici ostala in ji zagotovili tehnične pogoje za obstoj. Z učiteljico iz domačega kraja ima šola zagotovljeno kakovostno, strokovno prosvetno moč. Ugotovili bomo, v kakšne namene je bil porabljen denar od prodaje stare šole Bosiljeva Loka in o tem obvestili vse občane.

KULTURA

Trudili se bomo, da bomo v dolini obnovili delo kulturnega društva, ki bo v dolino s svojim delovanjem pripeljalo kulturne prireditve in se ukvarjalo s tisto vrstjo kulture, ki bo ustrezala prebivalcem.

ŠPORT

Obnovili bomo delo športnega društva, ki bo svoje aktivnosti usmerilo v tiste športe, ki so glede na strukturo prebivalcev možni.

TRGOVINA

Z ustreznimi stiki z veletrgovino bomo pomagali domačim podjetnikom, ki se ukvarjajo s trgovino, da bodo lahko ponudili čim širšo paleto proizvodov po konkurenčnih cenah tako lokalnemu prebivalstvu kot tudi obmejnemu prebivalstvu sosednje države. Prizadevali si bomo, da na celotnem območju občine zaživi maloobmejni promet.

SOCIALNO PODROČJE

Zavzemali se bomo, da bodo prebivalci deležni osnovne in nujne zdravniške oskrbe (zdravnik splošne medicine in zobozdravnik) in za socialno šibke in ostarele oskrba na domu ali v domovih za ostarele.

OSTALO

Poskrbeli bomo, da bodo v občini delovali:
- komunalno urejanje okolja (v skladu z ekološkimi zahtevami), - javne službe, - PTT storitve, - bančne storitve, - požarna in civilna zaščita, in neprofesionalno delovanje občinske uprave

SODELOVANJA

Gojili bomo dobre odnose z našimi rojaki po vsej Sloveniji in jih vsestransko vključevali v revitalizacijo občine na področjih kot so: izobraževanje odraslih, navezovanje poslovnih, političnih in prijateljskih stikov, pripravi ustreznih projektov, promoviranju doline v Slovenskem prostoru, gojili vsestransko sodelovanje s sosednjimi občinami Kočevje, Loški potok in s Čabrom in delnicami na Hrvaškem.

Na listi SKD in neodvisnih kandidatov za občinske svetnike Osilnica kandidirajo:

1. Jože Štimec, Grintovec 2, rojen 1960
2. Mladen Žagar, Bezgovica 5, rojen 1964
3. Marjan Kovač, Ložec 2, rojen 1962
4. Nedeljko Poje, Padovo 5, rojen 1952
5. Jožef Janež, Osilnica 27, rojen 1929
6. Mladen Kovač, Osilnica 28, rojen 1965
7. Viktor Osvald, Papeži 4, rojen 1957

za župana

1. Anton Kovač, Sela 5, rojen 1947

Izjave kandidatov liste SKD in NEODVISNIH ob kandidiranju na listi

Jože Štimec: Kandidiram kot neodvisni kandidat z željo, da z novo cesto Osilnica - Kočevska Reka povežemo naše kraje s slovensko državo in da bi se obnovilo življenje v naši dolini.

Mladen Žagar: Želim pomagati in delati v novi občini, da bi sleherni občan občine Osilnica, vseh drugih vasi in zaselkov imel zagotovljeno normalno preživetje in prihodnost.

Marjan Kovač: Želim pomagati naši novi občini.

Nedeljko Poje: Hočemo narediti dobre komunikacijske povezave naših krajev s slovensko državo. Prizadevali si bomo za možnosti zaposlitve. Povezati hočemo različne stranke in usklajevati mnenja. Šolati se morajo naši mladi kadri. Vso pomoč šoli. Pospeševali bomo razvoj turizma, kulture, športa. Prizadevali si bomo za dobre odnose z našimi sosedi.

Jožef Janež: Vsi kandidati imamo en sam cilj, da bi naši kraji ponovno zaživel in se gospodarsko okrepili. Sami bomo odločali v svoje dobro kot dober gospodar odloča o svojem gospodarstvu. Prej so namesto nas mislili in nas vodili drugi, zdaj bomo mislili in vodili sami

Mladen Kovač: Dolgo sem živel na Hrvaškem. Zdaj bom živel v Osilnici. Pomagal bom svojemu kraju.

Viktor Osvald: Dvajset let sem delal v tujini in drugod, zdaj se vračam domov. V novi občini sem pripravljen pomagati, kolikor bom najbolj mogel.

Anton Kovač: Združiti moramo vse moči za napredek naše doline. Biti moramo enotni. Slabše, kot je v teh krajih, ne more biti, z dobrim gospodarjenjem pa je lahko le boljše. Upamo v boljše, a ne pričakujemo, da bomo čez noč naredili vse.

Kaj je danes gmotno bogastvo Osilnice?

Prazne vasi.

Osilniška dolina je bila na poti, da jo preraste gozd, ker prebivalstvo ni imelo ekonomske podlage za obstanek. Razlogi za to so predvsem v zgrešeni politiki do tako občutljivega območja, kot je obmejno, in v politiki, ki jo je izvajala lokalna oblast v zadnjih dvajsetih letih. Tako so se mladi izseljevali in se kot upokojeni vračali v dolino. Temu primerna je tudi demografska slika našega področja.

Dolžnost nove slovenske države je, da pomaga popraviti storjene krivice našim krajem. Imamo dovolj sposobnih ljudi tu med nami in drugod živeči, ki nam hočejo pomagati s svojim znanjem na vseh področjih.

KAKO BOMO VOLILI 4. DECEMBRA 1994?

OBČINSKI SVET

Občinski svet občine Osilnica bo imel 7 članov.

Volitve občinskega sveta za občino Osilnica bodo po večinskem sistemu - to je, da bo izvoljenih v občinski svet tistih 7 (sedem) kandidatov, ki bo dobilo največ glasov.

Na volilnem lističu bodo navedeni vsi kandidati za občinski svet po vrstnem redu, ki bo izžreban in ne bo navedena strankarska pripadnost. Zato si velja ZAPOMNITI: IME IN PRIIMEK Vaših kandidatov in (ali) ŠTEVILK pod katero bodo na listku.

V OBČINSKI SVET VOLITE 7 KANDIDATOV TAKO, DA OBKROŽITE ŠTEVILKO PRED NJIMI - NAJVEČ 7 ŠTEVILK.

ČE BOSTE OBKROŽILI VEČ KOT 7 KANDIDATOV, BO LISTIČ NEVELJAVEN. RAVNO TAKO, ČE BOSTE ODDALI PRAZNEGA ALI ČRTALI ŽE OBKROŽENE ŠTEVILKE ALI KANDIDATE.

OBKROŽITE PA LAHKO TUDI MANJ KOT 7 ŠTEVILK (KANDIDATOV), S TEM BOSTE OMOGOČILI DRUGIM (Z DRUGE LISTE), DA BODO IZVOLJENI.

ŽUPAN

Župana volite po večinskem sistemu. Obkrožite številko pred svojim kandidatom - županom.

Kandidirajo 3 kandidati in izvoljen bo že v prvem krogu tisti, ki bo dobil absolutno večino (več kot ostala dva skupaj).

Če tega ne bo nihče dosegel, bosta šla v drugi krog glasovanja prva dva po številu dobljenih glasov. V drugem krogu volitev, ki bi bile v tem primeru 18. dec. (14 dni kasneje), bo izvoljen tisti, ki bo dobil večino glasov.

Velja si zapomniti, vsak manjkajoči glas je odločilen!

Natančno preberite volilni razglas, liste strank, da si zapomnite imena in številke kandidatov in seveda vse, kar piše in se zahteva na volilnem lističu.

Šola v Osilnici

Rada imam to dolino in ta kraj, zato sem tudi tu začela poučevati. Rada imam tudi otroke, ki vsak dan prihajajo v Podružnično šolo.

Že velikokrat sem razmišljala, da bi bilo potrebno o njej kaj napisati. In ker se mi je ponudila ta priložnost, sem jo z veseljem sprejela. Glasilo Osilniške doline bo prebralo veliko ljudi in s tem pridobilo informacij. Ta šola je nekako specifična, saj je tu zelo majhno število otrok.

Kljub temu, da sem tu z otroki šele drugo šolsko leto, mi je zelo lepo. Zelo malo nas je, a smo vseeno glasni, kot da smo oddelek s tridesetimi in več učenci. Življenje in delo smo si uredili tako, da je vsak dan pestro in zanimivo pri pouku.

V šolskem letu 1993/94 je bilo vpisanih 6 otrok (1. in 2. razred). Vsi so v začetku negotovo zmajevali z glavami, češ kako to, da obstaja tu šola s tako malim številom otrok. Pa je mogoče. Naše delo je teklo tako lepo, da so šolsko leto končali z lepimi ocenami. Otroci sami so bili deležni večje pozornosti pri pouku kot v razredih, kjer je ogromno število otrok.

V februarju 1993/94 sem imela tudi Pripravo otrok na šolo. V delovni skupini je bilo 9 otrok. Lepo število, a se je izkazalo, da za šolsko leto 1994/95 ostanejo le trije učenci. Dva učenca obiskujeta pouk v centralni osnovni šoli Vas-Fara, trije pa so še šolo neobvezni.

Letos pa smo šolsko leto začeli kar z devetimi učenci. Poteka trojna kombinacija. Delo je sicer zelo zahtevno, a ker rada opravljam ta poklic, mi ni nič težko. V 1. razredu so trije učenci, v 2. razredu trije in v 3. razredu tudi enako. Vsa ta skupina zjutraj prihaja iz naselja Sela. Kako lepo je zjutraj opazovati to četico.

Verjetno, da tudi krajanom zaigra srce, ko jih opazujejo. Kraj z otroki živi. Če ni otrok, je kraj pust in nezanimiv. Otroci so tisti, ki kasneje potegnejo življenje za seboj.

Organizirali smo si pevski zbor, praviljično-oblikovalni krožek, bralno značko, dramsko-recitacijski krožek. Otroci veliko berejo, saj si je v šolskem letu 1993/94 6 otrok sposodilo kar 110 knjig.

Pri pravljčno-oblikovalnem krožku poslušamo pravljice H. Ch. Andersena, bratov Grimm, Astrid Lindgren, Jane Stržinarjeve in veliko pravljič naših književnikov. Vse popestrimo z zvočnimi primeri s kaset.

Radi seveda oblikujejo različne stvari. Otroci si sami prinašajo material. Nismo pa prikrajšani za dogajanja v mestu. Letos smo obiskali Ljubljano - park Tivoli, grad, Lutkovno gledališče in kino Kočevje. Ogledali smo si lutkovno predstavo Korenčkov palček in kinopredstavo Kremenčkovi. Organiziramo si športne dneve, naravoslovne dneve itd.

Učenci radi rišejo in s slikami uredijo stene na hodniku in pa razredu. Berejo tudi Ciciban. Mislim, da morajo že kot cicibani dobiti občutek za branje časopisa.

Mnogo ljudi mi je že namigovalo, češ kako to, da vztrajaš v Osilnici. Pa saj je vseeno, kje si ali v Osilnici ali v Ljubljani ali drugod. Važno je, da imaš rad otroke in da imaš rad svoj domači kraj. Mislim, da bomo potrebovali vse več ljudi, ki imajo radi lepi osilniški kraj in kraje ob reki Kolpi.

Mirjana Šerčer

Naši šolarčki pišejo in rišejo

Šolska vaja, 7. 10. 1994

Šli smo v Ljubljano

Peljali smo se v Ljubljano. Zjutraj smo šli na grad. Z gradu smo šli v živalski vrt. Videli smo opico, risa, kačo, papigo, sovo, bizona, kamelo, želvo, medveda. Šli smo tudi v Tivoli. Tu smo se igrali. Šli smo v lutkovno gledališče. Kupil sem si obesek. Videli smo palčka Korenčka. Predstava je trajala eno uro. Bilo mi je zelo všeč.

Ivica Janeš, 3. razred

Šolska vaja, 29. 9. 1994

Narek

Jutra so zdaj jeseni v naravi še posebno čarobna. Na travniku in v grmovju te bodo čakala čudovita presenečenja. Videl boš pajkove mreže ovesene s kapljicami rose. V njih se ogleduje sonce. V vsaki malo drugače. Jutra so zato mavrične pravljice. In kje so bile pajkove mreže poleti?

Marjana Begić, 3. razred

Šolska vaja, 7. 10. 1994

Šli smo v Ljubljano

6. oktobra smo imeli prvi naravoslovni dan. Šli smo v Ljubljano. Bili smo v živalskem vrtu. Ogledali smo si živali. Potem smo šli z avtobusom v lutkovno gledališče. Gledali smo Korenčkov palček. Po končani predstavi smo šli na igrišče. Tam smo se igrali. Potem smo se z avtobusom peljali domov.

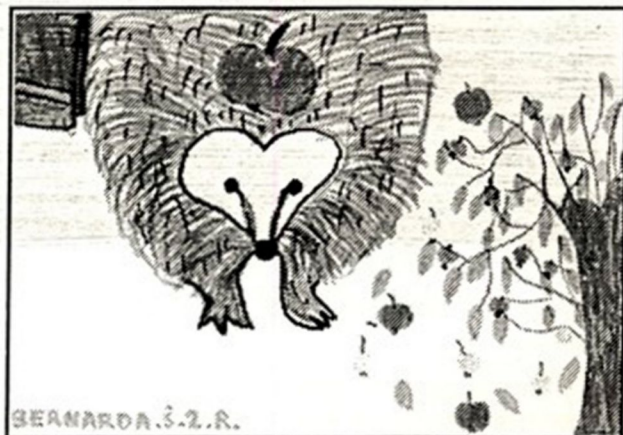
Jernej Knaus, 3. razred

Domača naloga

Moje povedi o počitnicah

Počitnice sem preživel zelo lepo. Prišel je Marko. Igrala sva se z avtomobilčki, se podili po gozdu in se igrali gusarje. Počitnic ni nikoli preveč!

Alen Borovac, 1. razred

Moje slovo od doma

Po drugi svetovni vojni, ko so se razmere nekoliko uredile in ko smo za silo obnovili svoje požgane domačije, je v naši osilniški dolini nastal problem nadaljnega življenja in zaposlitve mladih ljudi. Usoda moje mladosti je bila, da sem se kot mnogi drugi mladi fantje, tudi sam znašel pred tem problemom. Skromna hribovita zemlja in nerazvitost kraja sta mi narekovala, da si bom moral nekje drugje poiskati svoj prostor pod soncem in boljši vsakdanji kruh. Misel na ta trenutek je bila zelo boleča, zato sem s tem dolgo odlašal. Končno pa je vseeno prišel dan, ko se je bilo treba za vselej posloviti od doma, od naše prelepe osilniške doline.

Bil je lep jesenski dan. Sonce je s svojimi toplimi žarki obsevalo prijazno pobočje naših hribovskih vasi. Bukovi gozdovi ter posamezna drevesa ob robovih njiv in košenic, so se živopisano pobarvali. Listje je začelo odpadati in vsa narava se je pripravljala na zimsko spanje. Dela na polju so bila večinoma opravljena, zato je bil to najbolj primeren čas slovesa.

Bolj kot zame, je bil ta trenutek težak za mojo dobro mater. Curkoma so jim lile solze, po odtrpljenju razgubanem obrazu. S predpasnikom so si jih brisali in me spremljali na prag domače hiše. Nadel sem si nahrbtnik, ki je bil bolj podoben navadni vreči in v katerem je bilo nekaj najnujnejših stvari ter stekel po stezici navzgor.

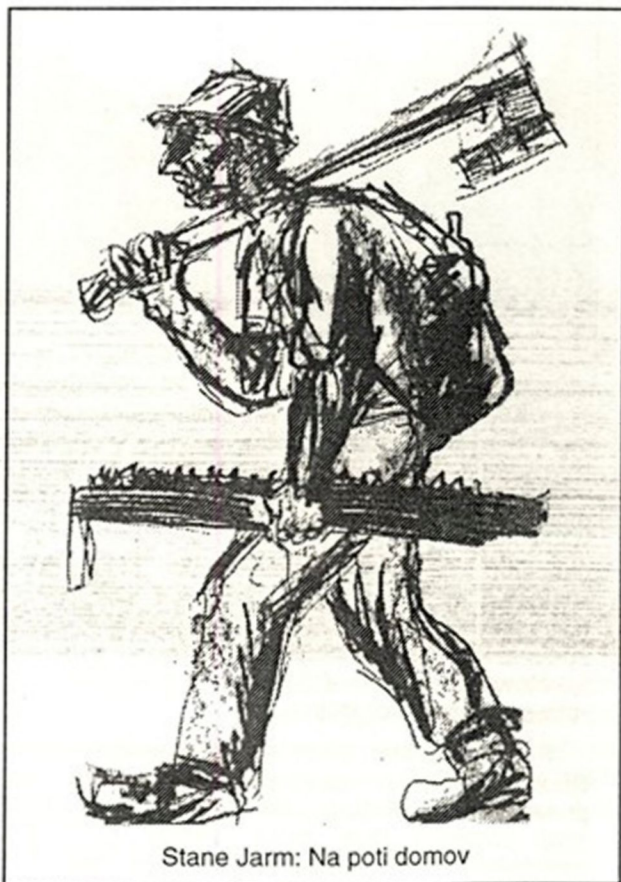
Stezica se vije sem ter tja, dokler ne zavije v mlad bukov gozdiček. Tukaj sem se še enkrat ozrl navzdol in videl mater, kako še vedno stojijo na pragu in si otirajo svoje vroče solze. Sedaj tudi sam nisem mogel več zadrževati solza. Kakor debeli lešniki so padale na pravkar odpadlo listje, ki je šumelo pod nogami. S težkimi koraki in bolečino v srcu sem se vzpenjal navzgor po pobočju Guavice.

Kakor vedno prej, ko sem tod nosil butare sena iz Lazov, sem tudi tedaj zavil levo navzgor, na vrh hribočka, kjer je kot nalašč za počivanje stala lepo oblikovana, počivalnik imenovana, skala. Odložil sem nahrbtnik in se vsedel nanjo. Pod menoj je v vsej svoji lepoti, s popoldanskim soncem obsijana, zažarela dolina. Srce mi je vztrepetalo in vzkliknilo: "Prekrasna si, moja dolina".

Strmo spodaj moja rodna vasica Bezgovica. Med vejami košatih bukev sem uzrl strehe hiš (tedaj večinoma pokrite še s skodlami in šindrami) in skednjeve, ki so me prijazno pozdravljale. Desno za vasjo se je raztegalo skrbno obdelano majhno polje. Oči so šle navzdol po poti Kovačnice in Ulce in se za trenutek ustavilo na koritu, kjer je po žlebu žuborela mrzla, kristalno čista voda. Zraven njega kapelica, v

katero smo mimoidoči spoštljivo uprli svoj pogled in pozdravili: "Hvaljen Jezus." Mogočna, danes na žalost že sušeča se lipa, je razširjala svoje veje nad križišče poti. Spodaj so bile Bukvice, kamor je sonce zjutraj najprej posijalo in oznanjalo, da je ura sedem. V starih časih namreč ni bila redka hiša, ki ni premogla niti ene same ure, zato smo se ravnali kar po soncu. Desno pa je ostal lep bukov gozd, Drvosek, ki je bil pravkar zagorelo rdeče obarvan.

Pot se je vila navzdol po Kamenju mimo Raven. Tu mi je neštetokrat znoj oblival čelo, ko sem oral in obdeloval njive. Še bolj desno je prijazen hriboček Veliki vrh, pod njim pa gručasta vasica Podvrh, v kateri so štiri hiše premogle devet krasnih fantov. Levo ostanejo Križmani. Prav lepo se vidi Kostevec, kjer pot spremljata Ivankov in Grejanov drevored in jo pripeljeta k Materi Božji. Takrat je bila stara podoba na zgornji strani poti. Nihče ni šel mimo, da ne bi spoštljivo pozdravil Marije. Nato se pot nekoliko skrrije, lepo pa se vidi stezica na Rajharico. Strmo se spušča navzdol k stari, majhni, toda lepo vzdrževani

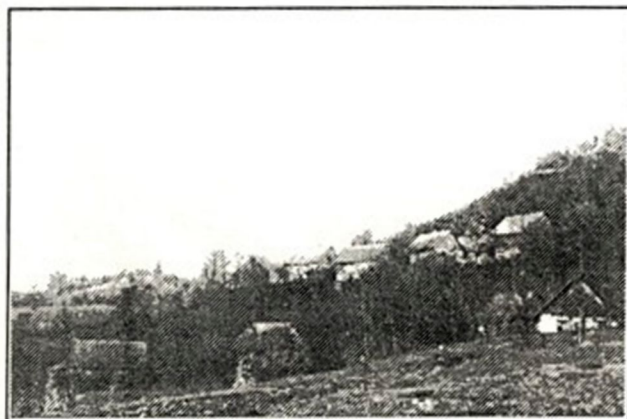

Stane Jarm: Na poti domov

OSILNIŠKA DOLINA

Mavrovičevi hišici. Zraven je bil skednjček, kjer smo mimoidoči, ko smo hodili v šolo ali k maši, spravljali stare zašite "marele". Spodaj, pod Jarmovo hišo, je potoček speljan v žleb. Tu smo si umili obutev, da nismo šli blatni v šolo ali cerkev. Z Guavice se prav lepo vidi nekaj osilniških hiš: Koritno, Šnajdarjevo (rojstno hišo mojega prijatelja Tončka), Slavetkovino, pa Zorino in Jurčetovo. Novih hiš in pa obrata LIV na spodnji strani ceste še ni bilo, pač pa je že takrat stala nova šola. Zvonik farne cerkve se je dvigal visoko iznad trga.

Moje oči gredo naprej mimo Tabra na Ustje, kjer se brhka hči Čabranka izliva v mogočno mater Kolpo. Desno navzgor je polno vasic s skupnim imenom Hrib. Hribarji, čudoviti, pošteni in delovni ljudje, ki jih globoko spoštujem, so bili od nekdaj gozdni delavci. Skupina petih, desetih garažev, je bila pred sedmo uro že v Bezgovici. Vsak je nosil optano vrečo, v eni roki žago amerikanko, na rami pa sekuro. Gledal sem jih kot deček, ko so po stezici, kjer sem hodil sam, stopicali na delo v Kočevski Rog.

Vas Bezgovica 1960 - pogled od spodaj

Pogled mi uide levo navzgor, k izviru Kolpe. Med razsejanimi hišicami vasi Razloge se vidi vaška cerkva, v kateri je svoj čas služboval preprost duhovnik Nace Obrestar, doma od Sv. Ane nad Ribnico. Levo se dviga vzvišeni hrib Dimovec, ki ima vrh vdrat kot kakšen star klobuk. Spodaj je vas Hrvatsko, rojstni kraj mojih šolskih prijateljev. Levo, nakoliko višje, pa cerkev Sv. Florijana, zaščitnika pred ognjem. Kolpa zavije pod mostom proti vzhodu in prav tu, v zavoju, so se sončni žarki uprli v vodno gladino in reka se je zdela kot srebrni trak.

Pod mano sta, kakor na polici, vasi Zgornji in Spodnji Čačič, z najstarejšo cerkvico v tem kraju, posvečeno sv. Miklavžu. Na pokopališču ob cerkvi je zdaj poslednji dom mojih staršev in nekaterih sorodnikov. Ravno tu pa je skrita tudi moja zadnja

želja.

Svet pada, zato je vasi spodaj ime Padovo. Še nižje je Malinišče. Kolpa se skriva za breg pri Lipici in se zopet, s svojo spremljevalko cesto, prikaže pri Ribjeku. Na koncu je cerkev sv. Egidija. Naprej je vasica Ložec in nad njo mogočna Ložka stena. Pod steno, na Polički, je večni stražar doline, kamniti mož. Bor, ki zastira moža, da se več tako lepo ne vidi kot takrat, se bo moral umakniti. Nekega dne bo spoštljivo padel pod sekuro starega planinca.

Oči se spustijo navzdol in uzrejo Turke s svojo cerkvijo. Naprej ob cesti sta Grintovec in Bosljiva Loka s cerkvijo Sv. Vida. Pogled gre preko mostu, ki povezuje mladih mater na srečno rojstvo. V daljavi se ngiba nad dolino Kuželjska stena in oči se mi ustavijo na obzorju Skrada.

Ne dam si miru in vzamem si še nekaj časa, da pogledam desno na Punkelj in Šajbnik pod njim. Spodaj je vas Bezgarji, skozi katero sem kot otrok hodil v "malen" k Pavlinovi Franci, v Belico. Vselej, ko sem čakal, da se bo žakeljček koruze zmel, mi je njena dobra roka odlomila košček bolj belega kruha, kot smo ga imeli doma. Nad Belico je Taborska stena, kjer se je med drugo svetovno vojno odigrala strašna tragedija. Oči gredo levo in se ustavijo na Žurgovski steni, nato pa navzdol po spuščajih za les v vas Žurje, rojstni kraj moje matere. Veliko spominov mi je ostalo od njihovega pripovedovanja, kar pa je poglavje zase, zato o tem kdaj drugič. Pred vasjo je cerkev Sv. Duha. Spodaj ostanejo Papeži s cerkvijo Sv. Gabrijela. Črni potok pa se žal ne vidi, ker je v kanjonu Čabranka. Prav tako se ne vidi Čabar ("Čeber"), ki mu na srečo manjka ena doga, sicer bi se Čabranka prelivala čez rob. Omeniti moram še Pungert, stisnjen prav pod skalo zadnje Žurgovske stene. Na Travi se vidijo ruševine, na žalost še danes neobnovljene cerkve. V ozadju pa se v modro nebo dviga mogočni Mošnjavec.

Pogled me vleče v levo na Kljukasti in Kraljevi vrh. Lepo, z vasicami posejano Okrivje, se danes nezadržno zarašča, tako, da je vidnih le še nekaj hiš. Spodaj, izza Sopotja, priteče Čabranka, ki jo je takrat spremljala bela, prašna cesta. Ta povezuje raztreseno vas Mandlji z gručastim trgom Plešče. Srtrojiči pa so skriti za obronkom Črnega vrha. Navzgor se dvigajo Spodna, Srednja in Zgornja Požarnica, danes le še nekaj hiš. Skednarji, včasih osamljena hiša, se danes ne vidijo neč. Tu smo se lahko odžejali, preden smo se povzpeli po božji poti na Sveto goro. Oči se mi ustavijo še na oddaljenem Risnjaku, od koder prehaja blagodejni dež, da oživi rastlinje in napolni potoke, da se zopet lahko izlivajo v našo prelepo reko.

Sonce se je med tem časom pomaknilo daleč naprej nad Kraljevi vrh. Z očmi sem še enkrat pogledal po dolini navzdol in zopet je srce vzkliknilo: "Prekrasna si, moja dolina!" Vstal sem s skale in se trudoma

odpravil naprej po Jesenovcu, novemu življenju in negotovosti naproti. Prečkal sem čačiški "spižlaj" in že sem bil na vzravnem svetu v pakovskih lazih. Pot me je vodila pod pobočjem Strme rebari. Listje, ki je tu gori že skoraj v celoti odpadlo z dreves, je še bolj šumelo pod nogamo. Prispel sem preko strmine Draga v Laze, kjer spomladi bujno cvetijo narcise in mimoidočega omamljajo s svojim značilnim vonjem. Tu sem od rane mladosti pomagal pri košnji in nosil v butarah seno uro hoda daleč v dolino, v rojstno vas. In prav na tisti skali, na Guavici, sem odložil težko breme, da je kri v komolcih zopet malo zakrožila, kajti v rame so se dodobra zarezale oprte težke butare in roke so zaradi tega pomodrele.

Skozi Veliko in Malo Presko sem ubiral pot naprej v kočevske in dolenske gozdove.

Po šestintridesetih letih službovanja sem upokojen, Ustvaril sem si družino in lastni dom. Sosedje in drugi prijatelji so zelo prijazni do mene, vendar novi dom mi ni nikdar tako topel, kot rojstni kraj, kamor me še vedno vleče srce.

Rad se vracam nazaj, najraje po poti, ki sem jo opisal. Vedno se ustavim na Guavici in zrem v mojo dolino. Doživela je nekaj izboljšav in za vse sem hvaležen ljudem, ki so k temu kakorkoli pripomogli. Toda vseeno je bilo vse premalo storjenega za osilniško dolino. Bila je večna pastorka, pozabljena. Ne vem koliko časa se bo to še nadaljevalo.

Kanček upanja ostaja, da se bo tudi v mojo dolino povrnilo življenje in se ne bo več tako neusmiljeno zaraščala. Želim si, da bi ponovno slišal vriske koscev in petje otrok. Predvsem pa si želim, da mladim ne bi bilo treba več zapuščati rojstnega kraja in se, kakor meni, podajati v tuji svet.

In ko tako zrem v dolino, mi usta zašepetajo: "Prelepa dolina, dala si mi zdrav razum, delovne roke in pošteno ter blago srce. Nekaj pa mi vseeno nisi dala, kruha namreč. Ne zamerim ti, ker vem, da mi ga nisi mogla dati. Tega nisi kriva ti. Tega je kriv nekdo drug, ki je nate vedno pozabljal, vse do današnjih dni. Vseeno ti večno kličem: Srečna bodi in hvala ti za vse, moja dolina!"

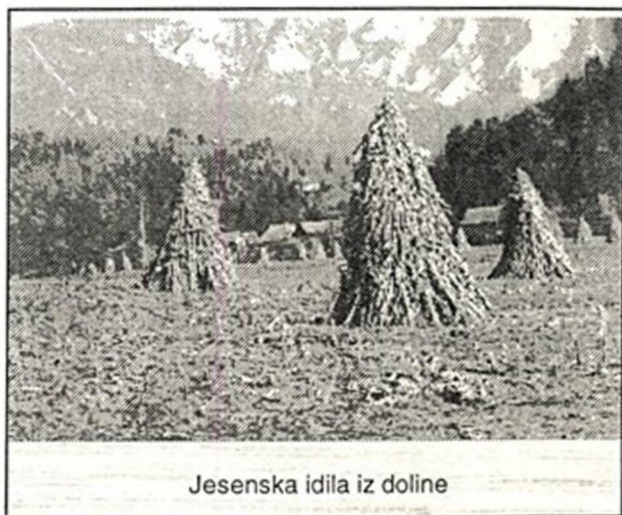
Tone Žagar

ZAKAJ V KOLPSKO DOLINO?

Ko v Kanadi povem svojim prijateljem, da sem Slovenec, moram navadno še natančno razložiti, kje je ta dežela, ker je malokdo slišal zanjo. Res je naša Slovenija majhna, a je za svojo velikost obdarjena s čudovitimi naravnimi lepotami, kakor malokatera po ozemlju veliko večja dežela. Vsaka pokrajina v njej, od Dolenjske, Primorske, Notranjske in Gorenjske, pa do Prekmurja, ima nekaj posebnih lastnosti in druga od druge je lepša v svoji posebnosti.

To leto sem imel priložnost pokazati le majhen del te prelepe Slovenije svojemu zetu, ki je sicer rojen na Škotskem, a je prvič v zrelih letih preletel Atlantik - iz Kanade na obisk "Staremu kontinentu". Ko je pisal razglednice prijateljem, je bil na vsaki vsaj en navdušen stavek o lepotah slovenije, takole: Slovenija is the undiscovered jewel of Europe. - Slovenija je še neodkrit dragi kamen Evrope.

Jesenska idila iz doline

Vsi Slovenci, ki smo malo več potovali po svetu, se tega zavedamo brez kakršnegakoli dvoma. Zato je lepota naše domovine prvo, kar nas vleče nazaj. Prej ali slej vsak od nas začuti v tujini hrepenenje po domači zemljici, po znanih krogih iz naše mladosti, po slovenski besedi, po vseh lepih navadah in običajih, pa tudi po starih znancih in prijateljih in seveda po naših sorodnikih. In ko se znajdemo v Sloveniji, se šele zavemo, kako jo pogrešamo v tujini.

Moja Kolpska dolinica je košček moje domovine, ki mi je zelo ljub. Žal pozna te naše kraje malo Slovencev. Od izvira Kolpe pa do Bosljeve Loke je kakih deset kilometrov Slovenije, ki je bila naseljena vsaj od 14. stoletja naprej. Narava je skrojila to dolino tako, da je ostala precej ob strani in vase zaprta vse do naših časov. Visoke planine na severni strani zapirajo prehod proti Kočevju. Reka Kolpa, ki nas deli od Hrvaške, se s težavo prebija čez soteske skalnatih hribovskih na obeh straneh, se tu in tam umakne, vsaj toliko, da se pokaže dolinica z nekaj hišami in koščkom rodovitne zemlje. Vsaka taka vas ima nekaj skupnega z drugimi. Kamorkoli se obrneš, so bolj ali manj prijazne doline, obrasle za bogatimi drevesi, grmovjem in travo. Kamorkoli se oko zazre, vse je zeleno, le tu in tam je zelenje pretrgano s skalovjem, ki poudarja nedostopnost doline. Ta nedostopnost pa je hkrati tudi blagoslov za to okolje, ker je ostalo neokrnjeno.

Kolpa je še zmeraj med najčistejšimi rekami v Sloveniji, planine so polne divjadi in zrak je tako čist kot malokje. Če bi me vprašali o kakih negativnih lastnostih tega kraja, bi moral priznati, da sem zelo prizadet, ker je zmeraj manj ljudi, ki živijo v tej dolini. Od mojega otroštva pa do danes se je število prebivalcev v Bosljivi Loki zmanjšalo za kakih 80%. Še bolj depresivno pa je spoznanje, da je v vasi s štiriindvajsetimi hišami le ena mlada družina z dvema otrokoma. Mladi ljudje iz te doline so odhajali v tujino, za delom, ker ga pri nas ni bilo. Sedaj pa prihajajo nazaj le na vikend ali pa na počitnice. Že nekaj let se sprašujem, ali se bo oblast (občinska ali državna) končno spomnila, da ji ni v prid obmejna pokrajina brez prebivalstva, in začela vsaj delno razvijati kakšno obrt, ki bo omogočala zaposlitev mladih ljudi v tej dolini in na ta način spet oživila ta kraj Slovenije.

Če že govorimo o državni administraciji, bi še rad povedal, da je potrebno podrobno analizirati birokratske postopke in jih uskladiti z administrativno prakso razvitih dežel. Ker že nekaj let gradim hišo v Bosljivi Loki, sem imel priložnost, seznaniti se z birokracijo, če ne drugje, vsaj na občini v Kočevju. Mislim, da lahko objektivno ocenjujem postopke in obravnavo s strankami, ker sem bil sam administrator v Kanadi. Dobil sem vtis, da si nalagajo veliko nepotrebne dela, in da stranke ne postavljajo na prvo mesto, kot je to navada drugje.

Kljub vsem težavam in slabim vtisom tu in tam še zmeraj lahko rečem, da mi je ta zelo lep kotiček

Slovenije še zmeraj tako priljubljen, da bi najraje kar ostal doma, žal pa to ni mogoče.

Upam, z vsem srcem, da moja Kolpska dolina znova oživi z veliko mladine, ker je preveč lepa, da bi bila zapuščena in prazna.

Jože Rugole

Jože Rugole živi v Torontu, Kanada, že od leta 1957. Delal je kot profesor na Community College 31 let. Preteklih 12 let je bil direktor oddelka z več kot 100 učitelji. 1987 je začel graditi hišo v Bosljivi Loki. Zdaj, ko je v pokoju, živi pol leta v Kanadi, pol leta pa v Bosljivi Loki.

Bog te blagoslovi, Osilnica

Kako sploh zaideš v kak tuj kraj? Po naključju? Za kratek čas, največ dan, dva. Ostaneš dva meseca. Prej te ne zanimajo avtomobili in šofiranje, potem nenadoma začneš vse to. Ker v ta tuji kraj drugače pač ne moreš. In tam preživljaš počitnice, vikende, celo le (ali pa vsaj) na kavo se pripelješ. Ker je ta tuji kraj nenadoma tako zelo tvoj, da ti pomeni toliko kot tvoj domači in več kot drugi tuji kraji, ki jih poznaš.

Ta tuji kraj sestavlja več krajev, tebi enako ljubih. Ko prečkaš reko, se pred teboj odpre prvi in ti izrečeš dobrodošlico. Hipec za njim se pripelješ v tistega, ki ga ljubiš zaradi mnogih reči - otočka, zaliva, bolj zelene reke, nekega skednja... Nekaj ovinkov naprej je reka globlja, z visečega mostu skačejo vaški mulci na glavo, v gostilni dobiš pico in laško pivo, ki ga sicer ne piješ, pa vseeno... In potem skale, po katerih bi splezal, pa ne veš, če jih bolj občuduješ ali pa se jih bolj bojiš. Tri, štiri hišice in pod gričkom cerkva s škodlami krita. In reka postaja bolj in bolj drzna. Izgine, ko se pripelješ v vasico, doslej največjo.

Zaviješ desno v hrib, voziš po gozdu levo in desno pa je potresenih, kot rozine v šarklju so, še nekaj hišk. Celo narcis si natrgaš, če dovolj vztrajno pešačiš proti vrhu. In če si bil v Življenju le član pionirske organizacije in te politik niti najmanj ne zanima, je nenavadno, ko te v zrelih letih zanese v civilno gibanje nekega tujega kraja, ker je to gibanje nekaj, kar pomeni življenje in ohranjanje tega kraja, teh krajev, ki

so se iz tebi tujih spemenili v tvojega, znanega, skorajda domačega.

Preden v Mariboru zaspim, še malo pomolim: "Bog te blagoslovi, Osilnica, kjerkoli že si!"

Lidija Simonič, Maribor

Predavanja in prireditve

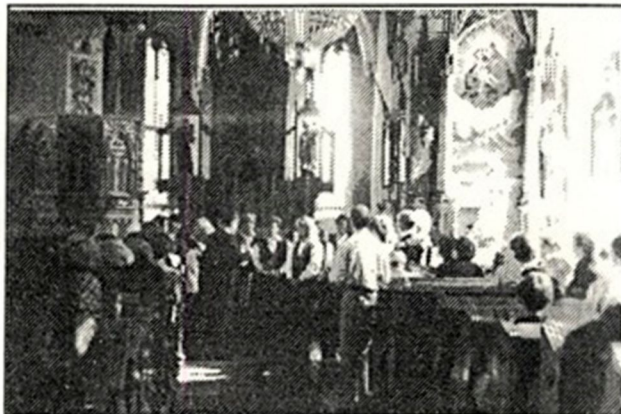
Že ob nastanku Civilnega gibanja za Osilniško dolino smo razmišljali o različnih možnosti pomoči ljudem in dolini. Za ohranitev slovenske (osilniške) identitete je potrebno oživiti kulturno dejavnost v dolini, tako s tiskano kot govorno besedo.

Naše glasilo Osilniška dolina je bil prvi korak v tej smeri. Sledila so predavanja (o agrarnih skupnosti, krajevni samoupravi). Če bi sodili po prvih odzivih, so se ljudje sprva nekoliko zmedli, saj vrsto let ni bilo podobnih prireditev. Po prvih pretresih so se začeli zavedati, da so bili za nekaj prikrajšani.

Sledile so jesenske kulturne prireditve, ki so se jih ljudje udeležili v vse večjem številu, na prvem planinskem pohodu, ki je bil 24. septembra 1994, je bilo 20 planincev. Vesela in prijetna družba se je odpravila na pot iz Osilnice na Zgornji Čačič in od tam proti koči na Šajbniku ter naprej do Loške stene (Knezov rep). Spomladi bodo šli na Krempe in Krokraja in še kam.

Prvo doživetje so nam priredile pevke iz Škednja pri Trstu, ki so navdušile domačine s svojim petjem v osilniški cerkvi in potem še pred spomenikom v Osilnici. Odločitev, da bo koncert pevskega zbora Ivan Grbec v cerkvi, je bila pravilna, saj je petje v akustični cerkvi prišlo do polnega izraza. 8. oktobra so mnoge Osilničanke in Osilničane ter tudi goste dvignili na noge mlaki Bohinjci.

Otroška folklorna skupina iz Bohinjske Bistrice je razveselila številne domačine s plesi iz različnih območij Slovenije. Ob koncu svojega sporeda so k

Pevke iz Škednja pri Trstu v Osilniški dolini

sodelovanju privabili tudi gledalce. Kako malo je potrebno, da se naš človek razveseli.

Naše nekdanje učiteljice smo povabili med nas, žal so se nekateri opravičili zaradi bolezni ali drugih obveznosti. Obljubili so, da pridejo drugič. Med nas je prešla učiteljica številnih generacij, gospa Anica Štivec iz Osilnice. Učenci osilniške šole so jo počastili s svojimi recitacijami in petjem. Pozdravila sta jo tudi sedanja učiteljica Mirjana Šerčer in predstavnik Civilnega gibanja Miro Štimac.

Ob tej priložnosti je Civilno gibanje podarilo nekaj knjižic Osilniškim šolarjem. Sledilo je še predavanje o preteklosti Osilniške doline, ki ga je imel pisec tega zapisa. Zgodovino Osilniške doline bomo objavljali v nadaljevanjih v našem glasilu. Vsak, posebno pa še njeni voditelji, bi moral vedeti nekaj o preteklosti doline.

J.O.

JARM STANE: ŽENE IZ OSILNIŠKE DOLINE

Predlog zasnove glasila

Izdajatelj glasila bo Civilno gibanje, ki bi tudi imenovalo uredniški odbor. Vsebinsko bi glasilo razdelilo na posamezna področja (rubrike), ki bi bila stalno in drugo. Razvrstitev bi bila poljubna. O tem bi odločal uredniški odbor.

Predlog stalnih rubrik:

1. kulturna, zgodovinska in naravna dediščina doline,
- 2.. predstavljamo vam: posamezna naselja, znani in pomembnejši ljudje,
3. otroški kotiček: rubrika osilniške šole,
4. gospodarsko življenje v dolini: podjetništvo, turizem, kmetijstvo...
5. aktualni dogodki iz življenja občine,
6. Civilno gibanje za Osilniško dolino,
7. drugo

IZDAJATELJ: Civilno gibanje za Osilniško dolino, Osilnica, Sela 5

UREDNIŠKI ODBOR: Dr. Ana Ožura Klun, Ana Marija Štimec, Olga Lenac, Stane Jarm, Toni Kovač, Jože Ožura, Marjan Kovač, Miroslav Štimac

GLAVNI UREDNIK: Olga Lenac

ODGOVORNI UREDNIK: Jože Ožura

PRIPRAVA IN TISK: Tiskarna "Kapušin", Krasinec